

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSÉG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMEVEL.

Indúlt BÉTSBÖL Pénteken 4. Februáriusban 1791.

Muszka Vezér Henrik Göltzhoz az Elyseumba.

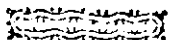
Már most minden el-igazódott Göltz! Kezünkben Ismail m-lynek meg-vétele a' Muszka ellenségei nek minden erejét meg-rontotta. — Anglia — az az egyedül tsak a' maga hasznát kereső Anglia kéz mennyet földet fel-forgatni a' Portáért, vagy a' maga hasznáért. — Pruszszia és Hollandia kéz ezért mindent tselekedni. Tsak nem azt lehet vala gondolnunk, hogy Anglia egy olly hivséges Frigyelse volna Pruszszianak, hogy mindezeket egyedül tsak az ő Frigyelse betsületeért tselekedné, de nem — nem ugy van Barátom. — Az egyenes igazságnak Barátyi más ki-nézéseket találunk Anglia Politikájának Magazinumában; mert mitsoda haszna lehet Pruszszianak a' Porta meg-tartatásában? tsak a' maga

maga tulajdon meg tartattatása. Jól van! de Anglia és Orosz ország — 2 leg-hatalmasabb Frigysek! ezek között csak nem egy el-választó kö-fal Pruszszia — és ha a' dolgot a' föld ábrázatjának Leveléből vizsgáljuk, és ezen egész Politikába e-kép-pen tekintünk, Pruszszianak ezek közül kék valamellyikkel Frigyben lenni; mért ha ötlet ezen 2 Hatalmas szomszedjai a' két kö-fal között meg-szorítják — nem tudom hol szedi-fel magát. — Anglia hadat akara indítani Spanyol-ország ellen; még pedig olly nagy kézülettel, melyből egyenesen kitet-zik vala, hogy Anglia, Frantzia-országnak ezen mostani, és a' mint lehet nyomozni, általa alattomban kézüilt környülállásaiban, az Amerikai eb helyet egy veszedelmes tromfot kíván vala adni; rézf-szerint pedig Frantzia országnak ekkori segítő Társától Spanyol-országtól tengeri örökségeket kívánván akkor foglalni, midön Frantzia-országtól nem segittethetnék, ugy szándékozik vala Politikája, hogy ezen Tengeri erőket meg-gyengítvén, lassan lassan végre az egész fő tengeri hatalmat magájévé tehetné — és e' vala az első Anglus Politika — melyhez midön csak nem hozzá fogának — mi történék? — A' Törökök látták már azt előre, hogy ha Anglia Spanyol-országgal hadba e-egyedik, Muszka-ország meg-nyerte a' maga Vojtáját; mert így csak a' Pruszszus maradván mellett segittségül — kitől félnek a' Muszka a' Izárazon, és mitsoda erőtől? — Kedves Góltzam! csak gondold-el — mit tsinálának hát ezen állapotban a' Törökök? Kérik vala mennyire földre a' Londoni Kabinétot a' Mahumed nevében, hogy a' Spanyolokkal hadat ne kezdjen: eleibe terjeszték Angliának, hogy így az ő és a' Muszka között eshető Közbenjáróságnak azonnal vége volna, ha ők magok-is egymással hadba volnának elegyedve — hogy ezen kérések annál foganatosabb, és ennek haltsa annál kézzel foghatóbb légyen Londonban, oda igé-rék az Anglusoknak Kandia szigetét, a' Levántai kereskedelesre, és meg-igérek, hogy minden eddig volt

Frantzia kereskedésnek magok fognák nyakát szegni. — Látod Góltz! 's ne is gondold, hogy e' tsak költemény volna; kérdj meg erről minden Frantzia Ministert, és így beszéllek ezt elé té neked. A' Konstantinápolyban lévő Frantzia Minister, ki mindent ki-kémlelt, eleget allegált a' Diványnak, de az öreg Szultán halálával elvesztvén Frantzia-ország minden hitelességet a' Portánál, semmit véghez nem vihete.

Mihelyt tehát az Anglus Kabinét által látá, hogy a' *Kandia* Szigetnek elnyerésével minden *Lévantai* Frantzia kereskedésnek nyaka szakad, és azt a' 72 milliom nyereséget elzúndóként ök, és nem a' Frantziák fogják bévenni, azonnal a' Spanyollal való békeségen munkálódának. A' Portának mind egy, akár a' Frantzia, akár az Anglus huzza elzúndóként azon hasznot; az Anglusnak pedig ebből sokkal több haszonbéli reménység hízelkedik, mint a' *Mexico* lévő Spanyol Amerikai, még két-ség alatt lévő, jövendből. Így köte Anglia békcséget Spanyol-orzággal, és a' Frantzia-orzági kereskedélt így tevé békoba — és innen vagyon az Anglus fenyegetődés *Muszka* ország ellen — innen készülnék az Anglus hajós-fergek, mellyek a' Közép tengerre evezendők: — De mifélsz bejölle? bajos rá felelni; nézd tsak a' *Muszka* készületeket, egy *Varsóból* Jan. 9-dikén költ *Levélből*.

„ A' *Muszka* fegyver két részről futáthat győzedelmi trombitát. Edgyik felől *Pruszszia* határainban a' szárazon; más-felől pedig a' *Török* ellen mind a' vizen, mind szárazon. *Lilland*, *Lilland*, és *Fejér Orosz-országban* nyüsögnek az *Orosz* Sergek, és ezen 3 *Tartományokban* máig is ennyi fegyveresek fekülnek és állanak készen a' boszúállásra. — *Lillandban* vagynak a' *Vár-örző* *Batalionokkal* edgyütt 54-ezer 950 fegyveresek. — *Fejér Orosz-országban*, a' *Vár-örzőkön* kívül 53-ezer 219 fegyveresek vagynak, a' 6 *Vár-örző* *Batalionnak* pedig 3600 főből állanak: — *Ukrániában*; vagy a' *Kron* *Kormány* alatt vagyon 33-ezer 800 fegyveres

— mely mind öszve egy 147-ezer 575 fegyveresből álló Tábornak tsinál — minden könnyű Lovas Koszákot és Kalmukokat ide nem számlálván, kiknek izamok nem kevés. Azonban, hogy a' Muszka Regimentekben esett fogyatkozások ki-pótaltassanak, erre az esztendőre Oroz-ország 67-ezer 293 Réklutát irt-ki, a' rend szerint adni szokott 24 ezer Réklutákon kívül — úgy, hogy Muszka ország a' Litlándia felé mozduló ellenségnek 200-ezer fegyverest kíván leg-alább is egy jó esivét mondani — és e' nem költemény; mert minden útzók, vagy igazabb niszván, Kémek, kik erre meg fordultanak, ezt esyvélő szájjal erőltik. — A' Tengeren Sved és Oroz Ország mire mehesse könnyű annak által-látni, ki a' 7 esztendő háború dolgát tudja — a' Lévántai keresetet sem nyeri-meg végre az Anglus — és a' Muszka békeiség kötésének szó izóllói póltzárol is le-taszittathatik. — Még ezt az esztendőt Török békeiség nélkül fogjuk eltölteni; noha a' békeiség-ről való tanátskozárok *Szisztovba* már bizonyoson folynak. — Azok a' Kurírok, kik jönnek és mennek Pétersburgba, 's onnan vilzsa Bétsig azt beszélik, hogy süholt havat nem láttanak, e' készíti a' lépéseket a' győzedelmi pompára — és fogadom, hogy tsak 6 hetek alatt más hirt hallanak a' mi Erd. Olvasóink — hanem ha a' Porta Muszka országgal egy minden Közbenjáró nélkül való tsendes és titkos frigyét fog kötni alattomban; melyhez Bétsben némely Politikusoknak egy kis remény-ségek is láttatik lenni — minthogy a' napokban is egy hozzászias titkos tanátskozás után, egy Európai titkos politikák fátumával meg-terhelt Kurír, indítaték H. *Potemkinhez*. — Azonban fél a' Porta nagyon egyedül Auszriával békélleniczéért; mert ha a' *Rájkhembakhi* békeiség szerint a' mi fegyvereseink el-köthöznek, a' Muszka azonnalel-foglalják — és ez a' *Szisztovi* tanátskozásnak is nagy akadálja. — A' Nagy Vezér Konstantinápolyba szaladott, a' Szübtán pedig készül Asia-felé egynéhány ágyosaival — jó utat néki — ekkor lenne még szaladás a' *Mahomed* fiai között.

Frantzia Ország. — Jan. 7-dike előtt való *Kedden, Meg-szerzett Szabadság*, vagy *le-rontott Despotismus* (*La Liberte conquise, ou le Despotism renversé*) nevű Darabot jádzottak a' Párisi Frantzia Téatromban. Magában a' Darab, közép szerű, de még is rendkívül való kedvességet nyert. A' mind két nemen lévő Jádzók le-tették a' Teatromban a' polgári hitet, a' Nézőknek ki-mondhatatlan örömökre. A' Darab Szerzőjének meg-kellett jelenai, 's *Szenval* (*Sainval*) nevezetű híres jádzó Leány által meg-koronáztatott.

A' Papi Rendet tárgyazó előbbi Törvény szerint, csak az olyan Papot lehet Püspökké válaasztani, a' ki 15 esztendőig viselt Káplánságot; avagy 5 esztendeig Káplán, 10-ig pediglen Plébánus volt a' Megyében: valamint Plebánusá tsak ugy lehet valamely Papot válaasztani, ha már 5 esztendőig folytatta a' káplányi szolgálatot. Minthogy a' Püspökök nagyobb részént nem akarták le-tenni a' polgári hitet; a' Püspökségre 's Plébánuságra válaasztatható Papokat is pedig a' magok példája követésére igyekeztenek hajtani, melynek természet szerint való következése volna sok Püspöki Székeknek, 's Plébániáknak üressen való maradása; ennek pedig a' Népek fel-zúdulása: tehát hogy ebben a' tekintetben is, eleit vehesse a' Nemzet Gyűlése minden meg-történhető gonoszoknak, következő Végzéseket hozott, *Mirabó* Urnak fel-tételére, Jan. 7 dikén: A' mely Megyébe Püspök fog ezen 1791-dik esztendőben kívánatni, válaasztathatik oda Püspöknek akármely Frantzia Plébánus, vagy akármely Fran. Pap, a' ki már 5 esztendőktől fogva viselt közönséges papi szolgálatot; Plébánusá pedig válaasztathatik minden Fran. Pap, a' ki már 5 esztendőktől fogva szenteltetett-fel Papságra. A' mely Püspököknek, Vikáriusokra fog szükségek lenni ezen esztendőben, bátran válaasztanak azok magoknak, az 5 esztendős Fran. Papok között. A' Plébánusok pedig fel-vehetnek Káplánoknak magok mellé akármely Fran. Papot. Ha valamely fizetést kapó Papok (p. o. volt Szerzetesek)

már

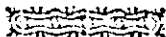
már Vikáriusfógot viselnek, avagy ezen folyó 1791-dikben választani fognak egyikre, vagy másokra: hivataljok hatalma mellett meg-fogják előbbi fizetéseknek-is felét kapni. — 8 dikán délután, meg-jelentek a' Nemzet Gyűlésében a' *Párisi* Universitasnak Tanítói közönségelsen; kiknek képekben így szóllott az Universitas' Igazgatója (Rector) *Dumouchel* Apátúr:

„ A' mi gondolkodásunk módja, mindenkor el-lenkezett a' Kormányfőék' gondolkodása módjával. Mi, szakadatlanúl a' Hazáról és Szabadságról beszél-tettünk: 's azonban nállunk se Szabadság nem volt, sem Haza. Ki menvén kezeink alól Tanítványaink, vagy az el-nyomattak, vagy az el nyomók közé e-legyedtek. — Mi, közönségelsen jelentjük, hogy mi, a' Király által el fogadott, 's meg-erősített minden végezésekre reá állunk, 's nevezetelsen a' Papi Rend' polgári állapotját el-intéző végezésre. Ezen végzés nem hogy sérelmet okozna a' Vallásnak, sőt a' maga eredeti tisztaságába állítja azt vissza. — A' Gyűlés' Elölülője, *Emmery* Ur, felelt ezen be-szédre, 's intette végre a' Tanítókat, hogy tanítsák továbbra-is a' magok Tanítványaitat becsülni 's szeretni azt, a' mi állandóul tiszteletben 's kedves-ségben marad minden jó Polgárok előtt, tudni-illik: az erkölcsi Tudomány, a' Törvények, és a' Vallás.

A' Szt. *Sulpicius*' Templomában szolgáló Papok nem csak le-tették örömmel a' polgári hitet, hanem azon kívül következendő foglalató Irásokat-is küldöttek a' Nemzet Gyűléséhez: „ A' *Sulpitz* Tem-plomának Papjai, köteleltségeknek tartják, értékesít adni azon okokat az Uraknak, mellyek a' Törvény-eránt való engedelmelességre indították őket. Meg-er-küldlek ok, mivel a' Papi Rendnek polgári el-inté-zésében az eredeti vallásnak győzedelmét, és az Evan-gyéliomnak Lelkéhez való vissza térést szemlélték, melyről minket az idők' változása, és az emberi in-dulatok olly mélyre vetettek. Több, ezer elzár-tás-dejénél, a' mióta kívánták már a' Hivek, ezen előb-bi állapotba lejendő vissza állittatást; 's az Anya-
szent

Szentegyház' Historiája bizonyítja, hogy az említett kívánság, minduntalan győzhetetlen akadályok által tétetett hiábavalóvá. Tehát a' Kereszténység, maga eredeti rendelkezéseire való vissza térését közhírti a' Frantzia Nemzetnek; a' Nemzet Gyűlése hajtotta azt végre, a' mire soha sem mehetett a' Frantzia Ekklesia; a' mit a' Papi Gyűlések meg próbáltak, 's a' mit különösen minden Ekklesiái Atyák, kik a' mi fenytékünknek régi formájából lett kivételkezését siratták, meg szűnés nélkül óhajtottanak. Nem mást látunk Mi tehát az Urak' végzéseiben, hanem az első Ekklesia Törvények' ügyének elfogását; 's a' mi hivatalbéli Atyánkfiái is, kik még most másképpen gondolkoznak, meg fogják ezt hasonlóképpen esmerni, mihelyest voltaképpen gondolóra vejéndik, hogy nem egy egész Nép vagyon a' maga Papijéért; hanem inkább ezek állítottak elő azért, hogy t. i. azt oktassák, 's tanítások és példaadások által építsék; továbbá, hogy Mi, mint Papok is Alattvalók vagyunk, hogy ha pedig független Papok volnának: úgy nem volnánk Alattvalók. Méltóztassanak az Urak, a' Törvények alá való magunk egész 's határozatlan adásának, ezen indító okait elfogadni: nem lehet vak, a' Frantziák engedelmeisége; nyomos okokon épült engedelmeiség illik egy szabad Néphez. — Ezen Irásnak elolvasásból kiváltképpen való örömet vett a' Nemzet Gyűlése.

Párisban ez a' furcsa és nevezetes történet esett nem réziben: Egy Nemzetét nagy buzgósággal szerető Polgárnak Felesége beteg ágyba esvén, három szép Fiu magzatot hozta életben a' Világra, és maga is életben megmarada; ezen a' Polgár felette igen megörvendvén, vagy azért hogy a' Keresztésben Fiainak adandó Nevek a' Világ előtt szembe tűnök legyenek, és ezen ő néki örömdetes történetet emlékezetesebbé tegyék, vagy pedig azért, hogy Fiait jövendőre nézve, a' Keresztési Nevek által is egyefségre és egymáshoz való szeretetre intené, elvégzi magában, hogy egy halsal született három
mag

magzatai közül az első kereszteltetése *Nemzetnek*, (*la Nation*) a' másikat *Törvénynek* (*la loix*) a' harmadikat *Királynak* (*le Rois*), a' minthogy e' szerint azokat meg- is kereszteltette. Ezen dolognak híre kevés napok alatt egész Pársban, sőt még Izélelebbben- is el-terjedett, némellyek ditsérték, mások pedig nevelték a' Polgárnak elmés találmányát. Történik azonban; hogy csak hamar egymás után a' két első Fiu meg-halálozik, és csak a' harmadik, t. i. a' ki Királynak kereszteltetett yala vagy on meg-életben. Ezen történetből a' babonásabb Pátrioták és a' halas Afzszonyok azt jövendölik, hogy Franciaországban a' Patriotismus és a' Nemzeti gyűlés által készített Törvények nem fognának állandók lenni, hanem hamarabb el-fognának enyészni mint sem a' Királyi hatalom.

Az Auszriai Birodalomból. — „ Azt gondoljuké, hogy Bétsben semmi hadi- készületek nintsenek, és hogy a' Rájkhenbaki edgyezés párnáján egészen el-aluttunk volna? koránt sem. Itt most- is olly szorgalmatosok a' hadi- készületek, mintha ujjonán háboruhoz akarnánk fogni. Nem régiben- is 24 nagy ágyukat vivének Morvába, és külömb- külömb Sergek vettek készülőre való parantsolatot; noha a' H. Koburg- 6 hónapi szabadsága talám egész reményiséget nyujtnatna a' békeességhez.

A' múlt Szombaton estvére fel- szaladott vala a' mi fő Hertzegi Palatinusunk Pofonból, és más nap az Udvari Kápolnában el-nyervén a' Sz. István nagy Keresztes Rendjét, megint Pofonyba vízfíza sietett. Ugyan ezen napon Gr. Károly Ur ő Exc. ja- is elnyeré az arany gyapját. Ezen nap estvére kelve Bál tartatott a' F. Udvari Redutban, mellyben Ferentz és Ferdinánd fő Hertzegek magok Hites- Társaikkal edgyütt jelen vóltanak; a' több Hertzegek és Hertzeg Afzszonyok- is itt még- jelentenek; még pedig Paraszt Hientz öltözelben egy egy Kosár vörös és sők hagymával, kik ezt titkon tselekedvén, senki sem esmeri vala őket. Jelen lévén itten a' Felső-
Társár

'Császár és a' Nápolyi Király-is, ezen veres és fok hagymás *Hientznék* annyira meg-lepték vala a' Nápolyi Királyt, hogy alig menekedheték tőlök. Eleintén nem tudta a' Király kik légyenek ezek a' nyájos bátorságú álortzáfok — a' nép sem esmervén őket, bámulnak vala rajta, hogy ezek olly bátran bannának az álortza nélkül lévő Királyi Felségekkel, kiknek apró süteményeket, veres-hagymát 's más egyébét osztogatnak vala, mellyeket a' Felségek-is el-vévén 'sehekbe raktanak. — Tegnap u. m. 3-dikban meg-indult a' F. Nápolyi Király, Királynéjával és *Ferentz* fő Hertzeggel, és Polonyba mentenek a' Palatinushoz egy véletlen ebédre, melyből előre a' Palatinus semmit sem tudván, tsak el-bámula, midőn délutáni 3 órakor Felséges Vendégeit szemléli. — Itt tegnap délutáni 2 óra után nagy hó kezd vala esni — de ezen még nem lokat fogunk szánkázni, ha tsak több-is nem hull. — —

Jenisch Bernárd és *Sylbach Deiste Károly*, Ts. Kir. Tanácsos Urak Státus Kantzelláriájabéli Ts. K. Tanácsosokká lettenek; kik közzül az első, minden maradékáva edgyütt Magyar Nemességgel-is megajándékozta ő Felsége, Magyar-ország eránt tett érdemeiért. — A' Tudomány özlopjai eránt is nagy kegyelemmel viseltetik ő Felsége; mivel a' Pesthi Univerzitásban fok esztendőig ditséretesen Egyházi Törvényt tanított *Markovits Máté* Urat-is minden fizetés nélkül Magyar Nemességgel ajándékozta meg — nem különben Magyar-országi Prokátor *Babits János* Urat, Magyar Nemessé szülte, hogy megmutassa ő Felsége, hogy akár-mely hivatalban nints bé zárva a' Virtus jutalmának útja, és ki ki a' maga Hivataljában érdemet szerezhet magának. — Mosony Vármegyének *Nezsider* nevű M. Városában a' múlt hónapnak 25-dikén, ugy vélekednek, valami gonosz-tévő által tűz-támadván, 71 házak hammuvá lettenek, de egy ember-is életét el-nem égette. — Ugyan ezen hónapnak 29-dikén Pesten a' T. T. *Paulinusok* Temploma mellett, eslvéli 7 és 8 órakor gyuladván meg egy ház, ez-is hammuvá leve. —

Budáról

Budáról azok a' hírek érkeztenek, hogy Orsovába Muzsikák fognának szállani, és hogy a' Muzika Tábornak egy részetskéje Krájova tályékára már meg érkezett volna; de mi erről még a' Krájovai tudósítottól semmi tudósítást nem vettünk. Kétségtelenül Gyursót, Braillát és Viddint kívánnyák az Országok ki-sízetni.

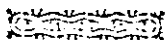
Azon Austr. Belgiumi Kantzellária pénz-tárjának Madarász Gondviselője, kiről már emlékeztünk vala, hogy a' Királyi Kints el-madarászásáért magán egy Kalitzkában rekesztett szerentsétlen madárrá lett meg-háborodván elnéjében a' Bolondok házába tetett. Ennek madarai el-kotyavetyéztetvén, egy néhány 1000 forint jött-bé a' madárból, és voltának külömb külömb nyelven szóló madarai. — Nevezetesen azt beszélik Bétsben, hogy egy Seregély Frantzia és Német nyelven igen tisztán és érhetőleg ki-tudott mondani némely szókat. Midőn ezen Seregély kotyavetyéztetnék, és 60 forintra hárított volna (az alztalan Kalitzkában lévén a' Seregély) el-tsendesedtek a' fel-verő Vásárosok, és az Kotyavetyélő mond: egyszer! — kétszer! Ekkor a' Seregély azt kiáltja: *Gelobt sey Jesus Christus!* az az: *Dítsértésék a' Jesus Kristus!* Ezt meg-halván a' kotyavetyélő vásárosok 60 aranyra verék a' Seregélyt, és mikor végre le-üték ezt kiáltá madár: *ist schon gár? hát vége?* A' vásáros meg indúl a' 60 arannyos madárral, mely látván, hogy viszik egynéhányszor kiáltotta: *Alisu Patron! adieu Patron!* de már ekkor a' Patron, háládatos madárnak drága forsát a' Kalitzkában íratta.

Az edgyesült Auszriai és Cseh Kantzelláriának fő Kantzelláriusja Gr. *Kollorít Ur*, öregsége miatt terhes, és sok esztendőig dítséret-sen viselt Hivatalt önként le-kivánván tenni, ezt ő Felsőége úgy fogadta-el, hogy a' Kantzelláriának még-is mindát Préselsének és első Tagjának maradván, a' Kantzelláriusi Hivatalt viszi B. *Krézel Uc.* — Az Udvar Kamara Préselséget pedig Gr. *Khotek Urnak* által

által ő Felsége — és a' maga Auszriai's más Tartományokban következő Préfeseket tett: — Az itt lévő Alsó-Auszriai Kormány-széknél Préfessé tette ő Felsége a' volt *Tiroli* Kormányozót G. *Sauer* Venceslaus Urát, Vice Préfesnek pedig B. *Vébor* Jákob Urát. — Gr. *Auersberg* August Ur is a' Felső Auszria Kormány-széknél Préfessévé tette. — A' Belső Auszriai Státusok' Kormány-széke Préfessét G. *Kévenhiller Antal Ferentz* Urát, az Alsó-Auszriai Státusok' Marfaljává tette. Ezeknek a' Tartományoknak edgyesült Kormány-székek és Kantzelláriájok mind a' régi láb szerint, el-válván egymástól, Gr. *Stürgkh* Ur a' volt Vice Préfes a' Stájeri Kormány-széknél Préfessévé lett s. t. Így minden Préfességek, Vice Préfességek és főbb Hivatalak az Auszriai Tartományokban változtanak, és a' régi lábra visszafizáltak, melyet itt hozzfizason előszámolni nem tartya a' mi Levelünk szükségesnek. A' Magyar és Erdély Országai Méltóságosabb Tiszt-ségbéli mozdulókat is minden órán meghaljuk. —

Magyar Ország. — *Pofony* Jan. 25-dikén öszve gyűltek a' 4 Kerületek a' Vármegye Házához, 's azt végezték, hogy a' Kir. Válaszok elegyes Deputátzióban vétessenek fel; azoknak további Kérdést nem szenvedő pontjaik szedettesenek Tzikkellyekre; a' többek pedig hagyattasának a' jövő Ország Gyűlésére. — Jan. 20-dikán közönséges elegyes Ülés tartatott, mellyben helybe hagyatott említett végzések a' Kerületeknek, 's az elegyes Deputációra Tagok rendeldeltettek, kiknek számok közzül valók az első 's második Tábla' Elölülői magok is. Mára lett talám készen (mint irták 28-dikán *Pofonyból*) Munkájával az elegyes Deputáció. Az Ország Gyűléséről pedig ugy vélekednek oda-le, hogy Februáriusnak vége felé fogna el-ozlani. — Ma, u. m. 4-dikben megint közönséges Ország Gyűlése tartatik *Pofonyban*, tehát erről máskor bővebben.

Hertzeg *de Ligné*, ki az *Ismail* vára meg-vételében a' *Muzka* Sergekkal tsatázik vala, és egy könnyű febet is nyere, már *Bétsbe* szerentséson visszafizta érkezett. Minthogy ezen Hertzeg szemmel látott

tott bizonyosága az Ismail meg-vételének, és azon rettenetes vézedelemnek, senki-is beszédjében nem kételkedhetik. Azt beszéltette egy különös Társaságban ezen Hertzeg, hogy ezen g. elzúndóktól fogva tartó Török háboruban még a' kegyetlenségnek olyan példája egy sem történt, mint Ismailnál — 8 napok alatt bajlódtnak szüntelen az holtak eltemetésével, kiknek számok a' két részről 29-ezerre megyen vala leg-alább; azonban a' temetés alatt is a' lok yérés sebefekek szüntelen halnak vala. Ezen véghetetlen vér-ontás 7 órákig tartott minden kigondolható öldöklő eszközök által mene végbe, melynek látásától az egész emberi természet — a' leg keményebb szív-is irtodzik vala — és embernek ember ellen való nagyobb kegyetlenségéről még csak képzelődni sem lehet.

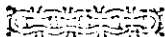
Itt Bétsben-is a' múlt napokban egy szomorúsággal elegyített igen vig, és különös történet esék. Egy bizonyos nagy rangú Ur *Musika Akadémiát* ad, és külömb külömb nagy Rangú vendégeket hív reája; azonban — midőn egy nagy Gavallérhoz menne-fel a' gráditson, hogy Vendégei közzé hivná, meg sikamlik a' lába, és el-töri a' karját. Minthogy pedig a' Musikások készen állanak vala, és a' Vendégek-is meg-valának hiva, és nagy részén jelenve, tehát a' Musikát csak ugyan el-kezdeté, és ő egy 3-dik szobába menvén, karját igazittattya. Midőn azonban már a' Musika el-kezdődött volna, és egy fő Musikásnak Felesége egy magosán járó *Arka* fűni kezdene, azonnal rá-jönek a' szülésnek fájdalmai, és csak hamar meg-születik egy gyerek. Ezen véletlen történet olly zavaradásba hozá a' jelenlévő Afzizonyosságokat és az egész Társaságot, hogy midőn gyertyákkal minden-felé szaladoznának és remülkednének, némeltyek el-eslenek, nem tudják vala a' magos dupélyt oltsák-é, vagy a' szült Afzizonyon segittsenek; mellyel végre a' Musikának vége szakada. Ugy itéljük, hogy ezen *Bakhus* maga inepére tsinálta Komédiát, ki-fogják dolgozni, és járni fogják, ha csak a' nagy-személyeknek való ked-

kedvezés meg-nem fogja tiltani. — Kapitány *Buresch* az *Eszterházi* Sergénél Májor lett.

Ezen hozzánk írtasított irást, kivántuk szóról szóra munkánkba iktatni:

Nem rég' egy *Raulinus Szerzetes* a' *Pétsi* Megyéből, könyörgőkönvetskét méltatott az Országgyűlésére, melyben 20 okokkal vitattya Szerzetének vilzsa állittatását:

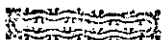
1.) Mert egyedül ez a' Szerzet, Hazabéli Szerzet. 2.) Mert egyedül ez maradt meg állhatatosan az Országban, minden vilzontagságok közt, a' Hazának lelki segítségére. 3.) Mert ez vólt a' régi jó és hasznos Királyok' lelki Attya, és a Kir. ifjú Hertzegek' Tanítója. 4.) Mert ez tanította többnyire a' Haza' Ifjúságát-is, a' Jesuiták előtt. 5.) Mert minden régi Királyoktól meg erősítettetett. 6.) Mert ugyan azóktól, és az egész régi Magyarságtól, minden Szerzetesek felett ditsértetett, és szerettetett. 7.) Mert az Anyaszentegyház' fő Pásztoritól, és több Sz. Historikustól különös ditséretekkel illetetett. 8.) Mert a' Hazának minden közönséges terhére fejedelmet nyújtott. 9.) Mert semmi Rendnek nehézségére nem vólt; sőt minden Rendeknek, bizonyos módal nagy hasznót hajtott. 10.) Mert több helyeken, főkép' a' maga jóljágaiban *parochialis* gondot is viselt. 11.) Mert minden Klástronban és Templonban mind prédikálással, mind gyóntatással 's a' t. szorgalmatosán szolgált. 12.) Mert több Megyéknek, az ő Tagjai közüül hasznos Püspököket engedett. 13.) Mert egynéhány Szemináriumokban, a' Nevendék Papságnak-is Tanítója vólt. 14.) Mert eleitől fogva, többnyire Magyar Fő Rendekből, és Ns Agozáikból állottak Tagjai. 15.) Mert az Ifjúságot több Oskolákban, veszte napjáig tanította; a' mint a' Fő Rendek' és Nemesek' Fiait-is a' Szüléik' házoknál. 16.) Mert az *Első Josefál* fogva a' *Másodikig*, a' Hazabélieknek nagy hasznával, maga Tagjainak pedig több fogyatkozás szenvedésével szüntelen épített; mindazonáltal mind ezekből, mind ed-

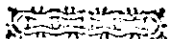
dig semmi nyugodalmat nem érzett: hanem most érzett volna. 17.) Mert a' Török' ki-verettetésétől fogva egész mostanságig, tsak a' régi julsainak visszafszerzésében fáradozt, és költött; hasznot pedig mindeddig keveset vehetett. 18.) Mert ennek Fő Elöljárója a' Generális, az Ország Gyűlésében mindenkor a' fel-szentelt Püspökök után való heillyel tiszteltetett a' jó Hazától, a' mint egyszérsmind voksalis. 19.) Mert többnyire minden Vármegyék kívánnya ennek visszaf állittatását; a' Hívek pedig alig várják 's a' t. 20.) Mert mindenekben olly erős julsal, okkal, és móddal bir, mint akármedly Fő Rend, és Nemes Nemzet.

A' mi az ellen-vetésekkel illeti: A' többek között 1. azt feleli, hogy ha talám valami hiba volt, az, tsak egy két Tót, vagy Német Klástromban volt. 2. hogy az Elöljárók' hatalmának meg-rongálásából, és az Illjuság' uj módi neveltetéséből fakadott.

Azután, ha valaki talám azt mondaná, hogy magok a' Tagok sem kívánkoznak visszaf; azt feleli, hogy ez, közönségesen távúl vagy az igazságtól, és ezt meg-is mutattya; mindazáltal azt igéri, hogy a' visszaf kívánczó Rézf efedezni fog a' Fő Páfsztonnál, hogy a' kinek kedve nincs, el maradhasson. — Továbbá, ha talám az vettetik ellen: hogy a' Józsfaf szükség az Oskolákra, vagy Parokiákra; először azt feleli: hogy az Oskolák Fundusa már állott, a' Szerzet' veszte előtt is; mindazáltal, hogy a' felesleges Professzorok által el-ne fogyasztasson, ajánlja magát az Illjuság' tanítására maga költségen, valahol tsak lehet. Másodszor, hogy a' Parokiák' Fundusa az ujj Systemával hozatott-bé, és azért reménység vagy, hogy annak el-múlásával ez-is el-múlik; ugyan tsak ajánlja magát, hogy minden Józsfaf tulajdon Tagjai által visel gondot a' Hívekre; vagy bizonyára elegendő jövedelmet rendel, és mindenütt Templomot, Plébánia-Házat készít; mellyett ha a' többi Egyházi és Világi Uraságok-is (a' mint lehet reményleni) meg-tselekeznek: semmi szükség nem lélzen a' Religio Fundusára 's a' t.

Az Auszriai Dalmátziából 22. Jan. — A' mi Széleinken a' Sergek szolgámatoson mustráltatnak, és a' hibás emberek helyei szolgálatra valókkal töl-
tetnek és foldoztatnak. — A' mi szomszédjaink a' Velentzeiek nevetnek bennünket, midőn mi közel lévő békefégről beszéllünk előttük, és azt állítják, hogy egy közönséges *Europai* háboru el-kerülhetetlen volna. Mi tökéletesen észre vettük, hogy *Skutari Mahumed Basa* kemény hadi-készületeket tén-
gezen, még pedig a' Keresztényekkel, és az Albániai-
ak nem különbben. — *Bagnorcai Páter Erasmus*, egy Franciskánus a' Skutari Basának első Minis-
tre, és leg meg hittebb Tanáts-adója. Ezt egy igen okos embernek mondják lenni, a' ki igen okosod tudja ezen vad kant a' maga tűzében-is igazgatni, — de azonban sokat-is kéntelenítettik szenvedni, a' minthogy nem régiben is ötven páltzákat számlálta-
ta *Mahumed* a' szegény Erasmusnak az ülepére, melynek következendő okát mondják: A' Basa en-
gedelmével ezen eset előtt nem sokkal el ment vala Erasmus Velentzébe mulattságra, és a' maga Princi-
pálitsának egy igen szép tükört vitt innen ajándék-
ba, ezt a' Basa azonnal két leg szebb ágyasai kö-
züll valamellyiknek szánta, és P. Erasmusra bizta, hogy akármellyiknek adja által az ő Nevében. A' szegény jó lelkü Erasmus által is adta egyiknek, mel-
lyen a' másik meg-
hoszonkodván, a' Basa előtt Erasmust olly fekete szinekkal tudta le-festeni, hogy ötöt véletlen a' bankra fekteték, és 50 paltza ülést számlálának rajta. — Páter Erasmus különbben igen szerentses Doktora-is ezen Basának, a' ki többnyire
izben

izben meggyógyította a' Basát. — Rigóban már mind a' Spanyolnak, mind a' Muszkának Consulai vagynak. — A' Török Követ már megérkezett Berlinben, ezt G. Reder követte egéltz Berlinig, és tiz gálába öltözött katonák, kik mezeitelen kardal meenek vala szekere körül. Vitt magával három ládát, drágaságokkal meg-rakva, és 3 mázsa igen jó dohányt; ezek a' Brüu felől való harmintzadon lepetsételtettek, mely néki nem igen jó izüen esett. — Dántzibólazt írják: Mi még-is az elébbeni kétségek között úszkálunk, és látjuk, hogy a' körülöttünk lévő Pruszsus Sergek minden nap nevedednek. Tsak a' Török háborúnak ki menetele tehet bennünket bizonyosokká a' magunk állapotunk felől. Ha igaz léssen az a' miot beszélik, hogy a' Pruszsusnak Törvényt szabó hangja alább fog szállittatni, így minékünk sokkal bőldogabb ki nézéseink lehetnek; mert az Orosz Udvar már is kegyelmesen felelt minékünk, és így Auszriától is segítséget remélhetünk. — A' Lengyel közönséges Társaság el-ájult, magán sem tud segíteni — ezen segítséghez tehát nem bizhatunk, mert ez külömben Pruszsus mu'sikán kéntelenítettik tántzolni. — Orosz Vezér Gr. Soltikov Pétersburgból Rigába váraott, hogy a' Lissland, Esland és Fejér Orosz-orzági sergeket rendbe szedje. — — Azt mondják, hogy az Orosz Tsászárné 400-ezer Rubelen vett H. Potemkinnek egy ujjonnan épült Hertzegi Palotát Pétersburgban.